

Roll No.....

ME 2014-15

Total No. of Pages : 4

Total No. of Questions : 8

उत्तरमध्यमा द्वितीयखण्ड

विषय कोड : 802

संस्कृतवाङ्मयेतिहासः

द्वितीय प्रश्नपत्रम्

समय : 3 घण्टे

पूर्णांक : 100

निर्देश :- अधोलिखिताः सर्वे प्रश्नाः संस्कृतभाषायां प्रदेयाः ।

वस्तुनिष्ठप्रश्नाः

1. उचितविकल्पं चित्वा उत्तरत -

5×1=5

(क) वेदशब्देधातुरस्ति ?

(1) वद्

(2) विद्

(3) वेद्

(4) विदी

(ख) वेदाः सन्ति -

(1) चत्वारः

(2) त्रयः

(3) पञ्च

(4) षड्

(ग) वेदपाठे कति विकृतयः सन्ति ?

(1) अष्ट

(2) दश

(3) पञ्च

(4) चत्वारः

(घ) शतपथब्राह्मणग्रन्थस्य लेखकः कः ?

(1) कात्यायनः

(2) याज्ञवल्क्यः

(3) पाणिनिः

(4) लगधः

(ड) पुरुरवा-उर्वशी-संवादः ऋग्वेदस्य कस्मिन् मण्डले अस्ति ?

- (1) दशममण्डले (2) एकादशमण्डले
(3) तृतीयमण्डले (4) अष्टममण्डले

2. रिक्तस्थानानि पूरयत -

5×1=5

- (क) दशकुमारचरितस्य लेखकः ।
(ख) शिवराजविजयः ऐतिहासिक काव्यमस्ति ।
(ग) कादम्बरी पुस्तकस्य लेखकः अस्ति ।
(घ) गद्यशैली इत्यस्य जन्मदाता विद्यते ।
(ड) वाणभट्टस्य कथाशैली अस्ति ।

3. सत्य युगं चिनुत -

5×1=5

- (क) रघुवंशमहाकाव्ये (1) कामधेनुः
(ख) नन्दिनी (2) दशमसर्गे
(ग) किरातार्जुनीयम् (3) एकोनविंशतिसर्गाः
(घ) रामस्य जन्म (4) तृतीयसर्गे
(ड) रघोः जन्म (5) भारविः

4. सत्यकथनानां समक्षम् 'आम्' असत्यकथनानां समक्षम् 'न' इति लिखत -

5×1=5

- (क) नाट्यशास्त्रस्य प्रणेता भरतमुनिः विद्यते ?
(ख) स्वप्नवासवदत्तायां षड् अङ्काः सन्ति ।
(ग) मेघदूतस्य लेखकः भारविः विद्यते ?
(घ) नीतिशतकस्य लेखकः कालिदासोऽस्ति ?
(ड) ऋतुसंहारे षड् सर्गाः सन्ति ?

5. एकपदेनोत्तरं लिखत -

10×1=10

- (क) हर्षचरितं कीदृशं काव्यमस्ति ?

- (ख) शिवराजविजयस्य लेखकः कः ?
- (ग) चम्पूकाव्यस्य प्रवर्तकः कः ?
- (घ) सोमपाल विजयस्य लेखकः कः ?
- (ङ) कीर्तिकौमुदी इत्यस्य लेखकः कः ?
- (च) प्रबन्धकोषस्य रचनाकारः कः ?
- (छ) हितोपदेशस्य लेखकः कः ?
- (ज) भारतचम्पू-इत्यस्य लेखकः कः ?
- (झ) वृहत्कथामञ्जरी इत्यस्य लेखकः कः ?
- (ञ) आनन्दचम्पू इत्यस्य लेखकः कः ?

6. एकवाक्येनोत्तरं लिखत (केचन् विंशतिः) -

20×2=40

- (1) पुराणानां लेखकः कः ?
- (2) श्रीमद्भागवतमहापुराणे कति श्लोकाः सन्ति ?
- (3) पुराणस्य लक्षणं लिखत ।
- (4) महाभारते कति पर्वाणि सन्ति ?
- (5) रामायणस्य लेखकः कः ?
- (6) प्रतिमानाटके कति अङ्काः सन्ति ?
- (7) मृच्छकटिकस्य लेखकः कः ?
- (8) स्वप्नवासवदत्तस्य विदूषकः कः ?
- (9) स्वप्नवासवदत्तस्य नायिका का ?
- (10) शकुन्तला कस्य पोस्यपुत्री आसीत् ?
- (11) विदूषकरहितं कस्य कवेः नाटकमस्ति ?
- (12) हितोपदेशे कति परिच्छेदकाः सन्ति ?
- (13) वेतालपञ्चविंशतिकायां कति कथाः सन्ति ?

- (14) पञ्चतन्त्रस्य लेखकः कः ?
- (15) पञ्चतन्त्रे मुख्य कथाः सन्ति ?
- (16) उपनिषद् शब्दस्य प्रकृतिप्रत्ययं पृथक् कुरुत ?
- (17) वेदाङ्गानां नामानि लिखत ।
- (18) ज्योतिष वेदाङ्गस्य लेखकः कः ?
- (19) गोपथब्राह्मणस्य सम्बन्धोऽस्ति ?
- (20) कठोपनिषदस्य सम्बन्धः अस्ति ?
- (21) शुक्लयजुर्वेदीयोपनिषदानां नामानि लिखत । (प्रमुखस्य)
- (22) तैत्तरीयारण्यके कति परिच्छेदकाः सन्ति ?

लघूत्तरीयाः प्रश्नाः

7. अधोलिखितेषु केचन चत्वारः प्रश्नाः समाधेयाः — 4×5=20
- (1) उपनिषदशब्दस्य व्याख्यां प्रतिपाद्यत ।
 - (2) वेदाङ्गानां स्थान-नामानि लिखत ।
 - (3) महाकाव्यस्य लक्षणं लिखत । (साहित्यदर्पणानुसारम्)
 - (4) शिवराजविजयस्य द्वितीय निश्वसस्य संक्षिप्त परिचयो देयः ।
 - (5) मेघदूतस्य — धूमज्योतिः सलिलमरुतां संनिपातः क्व मेघः इति श्लोकं पूरयत ।

अथवा

नीतिशतकस्य-यां चिन्तयामि सततं इति श्लोकं पूरयत ।

8. अधोलिखितेषु एकं विषयं स्वीकृत्य जीवनपरिचयं लिखत — 1×10=10
- (1) भासः
 - (2) भवभूतिः
 - (3) कालिदासः
 - (4) भारविः ।